

Protocol Inzet arts-deskundigen vanuit de Polikliniek Mens en Arbeid - AMC.

Inleiding en wettelijke grondslag

In dit protocol wordt de procedure beschreven met betrekking tot:

- De aanvraag en de totstandkoming van een schriftelijk advies van een arts-deskundige bij medische keuringen zoals bedoeld in artikel 19 lid 1 van het Besluit Spoorwegpersoneel 2011, zie <http://wetten.overheid.nl/BWBR0030563/2016-01-23>;
- De rol van de Polikliniek Mens en Arbeid / Academisch Medisch Centrum te Amsterdam voor de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van arts-deskundigen;
- De aanstelling en/of de intrekking van een aanstelling van een arts-deskundige zoals bedoeld in artikel 1 van de Regeling Spoorwegpersoneel 2011.

In de Spoorwegwet wordt in de artikelen 49 en 50 geregeld dat personen, die een veiligheidsfunctie uitoefenen binnen het hoofdspoorwegverkeerssysteem, moeten voldoen aan bepaalde eisen; onder andere dienen zij te beschikken over een geldige verklaring van medische en psychologische geschiktheid. Nadere uitwerking hiervan heeft plaatsgevonden in het Besluit Spoorwegpersoneel 2011 en de Regeling Spoorwegpersoneel 2011. Op grond van artikel 10 lid 1 van het Besluit Spoorwegpersoneel dienen keuringen plaats te vinden volgens een reglement van het erkende keuringsinstituut, dat door de Minister van Infrastructuur en Milieu (IenM) is goedgekeurd. Van de keurende arts wordt verwacht dat hij of zij de arts-deskundige raadpleegt wanneer de keurende arts twijfelt aan de geschiktheid van de keurling.

De rol van de arts-deskundige is beschreven in de volgende artikelen van de Regeling Spoorwegpersoneel 2011:

Artikel 2

1. De eisen inzake de medische geschiktheid van personen die binnen het hoofdspoorwegverkeerssysteem de veiligheidsfunctie van machinist met volledige bevoegdheid, machinist met beperkte bevoegdheid of rangeerder uitoefenen, bedoeld in artikel 9, eerste en tweede lid, van het Besluit, zijn opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage 1.

2. De eisen inzake de medische geschiktheid van personen die binnen het hoofdspoorwegverkeerssysteem de veiligheidsfunctie van treindienstleider met volledige bevoegdheid uitoefenen, bedoeld in artikel 9, tweede lid, van het Besluit, zijn opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage 2.

3. De eisen inzake de medische geschiktheid van personen die binnen het hoofdspoorwegverkeerssysteem de veiligheidsfunctie van treindienstleider met minimale bevoegdheid uitoefenen, bedoeld in artikel 9, tweede lid, van het Besluit, zijn opgenomen in de bij deze regeling behorende bijlage 3.

Artikel 4

Indien de keurling in geringe mate niet aan één of meerdere ingevolge artikel 2 vastgestelde medische eisen voldoet, kan de keurling desondanks ten aanzien van de desbetreffende eis of eisen zonder voorwaarden of beperkingen worden goedgekeurd, indien: a. de keuringsarts vaststelt dat de keuringseis waaraan niet wordt voldaan voldoende wordt gecompenseerd; b. een veilige uitvoering van de functie hierdoor niet wordt belemmerd; en c. een arts-deskundige aan de keuringsarts schriftelijk heeft geadviseerd om de keurling ten aanzien van deze keuringseis goed te keuren.

*Belangrijk is dat het hier gaat om een **advies** van een arts-deskundige aan de keurende arts. De keurende arts blijft verantwoordelijk voor de uitkomst van de keuring.*

Inhoud van het schriftelijke advies

Het advies bevat tenminste de volgende gegevens

- Het medische gebied waarop het advies betrekking heeft.
- De naam van de arts-deskundige.
- De datum waarop het advies werd verstrekt aan de keurende arts.
- De veiligheidsfunctie/naam van de keuring waarop het advies betrekking heeft.
- Relevante medische gegevens van de keurling, en diens geboortedatum en geslacht.
- De mate waarin de keurling niet aan de vastgestelde medische eisen voldoet.
- De reden van twijfel bij de keurende arts.
- Het advies van de arts-deskundige ten aanzien van de geschiktheid voor de functie.
- De medische onderbouwing van het advies voor zover relevant voor de keurende arts.

Geldigheidsduur van het advies

De geldigheidsduur van het advies bedraagt drie maanden na dagtekening van de brief waarin het advies is afgegeven.

Verschil van oordeel tussen keurend arts en arts-deskundige

Indien een keurende arts het niet eens is met het advies van de arts-deskundige, kan hij nogmaals om een advies vragen aan artsen die direct of zijdelings verbonden zijn aan de Polikliniek Mens en Arbeid (hierna: PMA). Dit instituut zal daartoe een medisch specialist, deskundig op het betreffende vakgebied en verbonden aan een academische medisch centrum, en een andere door de Minister van IenM aangewezen arts-deskundige, niet zijnde de adviseur in eerste aanleg, vragen om in gezamenlijk overleg een advies te formuleren ten aanzien van de medische geschiktheid.

De kosten die hiermee gepaard gaan komen voor rekening van het erkende keuringsinstituut waaraan de keurende arts is verbonden, tenzij uit de opgestelde rapportage van de 'second opinion' blijkt dat de arts-deskundige ernstig in gebrek is gebleven.

Aanvraag van een herkeuring

De werknemer kan in beroep gaan tegen een beslissing van de keurende arts, bij een door de minister aangewezen keuringsinstituut. Indien de keurling het niet eens is met de keuringsuitslag, kan hij verzoeken om een herkeuring. Indien een keurling herkeuring wil aanvragen naar aanleiding van een keuringsuitslag waarover door de keuringsarts geen advies is ingewonnen bij een arts-deskundige, doet de keuringsarts dit alsnog.

Werkwijze bij de totstandkoming van het advies

De werkwijze bij de totstandkoming van het advies aan een keurende arts wordt beschreven in bijlage 1 van dit protocol.

Borging van de kwaliteit van het advies

De arts-deskundige over wie in dit protocol wordt gesproken is verbonden aan de PMA van het Academische Medisch Centrum (hierna: AMC) te Amsterdam.

De PMA is door de Inspectie Leefomgeving en Transport erkend als Instituut voor de beschikbaarheid en de professionaliteit van arts-deskundigen, zoals bedoeld in artikel 1, Regeling Spoorwegpersoneel (2011).

De PMA is daarbij verantwoordelijk voor:

1. De aanstelling en/of de intrekking van een aanstelling van een arts-deskundige zoals bedoeld in artikel 1 van de Regeling Spoorwegpersoneel 2011.
2. De beschikbaarheid van arts-deskundigen, in tijd en in aantal.
3. De professionaliteit van de arts-deskundigen:
 - a) Initiële eisen ten aanzien van kennis en ervaring.
 - b) Intercollegiale consultatie en toetsing.
 - c) Bibliotheek en informatievoorziening.
 - d) Bij- en nascholing.
 - e) Spoordeskundigheid.

De PMA houdt zich hierbij aan de competentie-eisen zoals zijn opgesteld aangaande de werving, opleiding, het functioneren en de kwaliteitsborging van de arts-deskundigen en de procedure tot aanstelling en/of intrekking van de aanstelling van arts-deskundigen zoals beschreven in de bijlage 2 van dit protocol.

De Inspectie Leefomgeving en Transport/Rail en Wegvervoer zal op systeemniveau beoordelen of de PMA op de juiste wijze met deze regels omgaat.

Onafhankelijkheid

De arts-deskundige geeft een advies dat uitsluitend is gebaseerd op medisch inhoudelijke gronden. Om de schijn van belangenverstrengeling te vermijden is de arts-deskundige in dienst van de PMA. De arts-deskundige kan niet dezelfde persoon zijn als een keurend arts van een erkend keuringsinstituut.

Beschikbaarheid

In Regeling spoorwegpersoneel 2011 (artikel 2 met verwijzing naar bijlagen 1, 2 en 3) zijn keuringsrichtlijnen voor oogheelkundige en auditieve eisen, hart- en vaataandoeningen, neurologische aandoeningen, endocrinologische aandoeningen, syncope, Obstructief Slaap Apnoe syndroom, Geneesmiddelen, alcohol en drugs en andere aandoeningen omschreven. Arts-deskundigen zijn voor adviezen beschikbaar (zie Bijlage 2 en 2a van het protocol) en betreffen oordeelsvorming en waakzaamheid voor uitvoer van de betreffende spoorwegwerkzaamheden. De arts-deskundigen zijn verdeeld over vijf medische terreinen:

- Oogheelkunde.
- Audiologie.
- Cardiologie.
- Neurologie, inclusief Syncope, OSAS, middelengebruik en overige.
- Endocrinologie.

Intercollegiale consultatie/toetsing

De arts-deskundigen participeren in de intercollegiale casusbesprekingen van de klinisch arbeids-geneeskundigen van de PMA/NCvB, waarbij de arts-deskundigen minimaal twee keer per jaar aan de bijeenkomsten deelnemen waar een casus wordt besproken over spoorveiligheid. Regelmatig checkt de arts-deskundige de internetsite van ILT voor wijzigingen in de wet- en regelgeving en bespreekt eventuele wijzigingen tijdens de bijeenkomst.

Bibliotheek en informatievoorziening

Aangezien de PMA onderdeel uitmaakt van het Academisch Medisch Centrum, Universiteit van Amsterdam, en de arts-deskundigen een aanstelling hebben bij het AMC, zijn de bibliotheek en de digitale informatievoorziening voor hen volledig toegankelijk.

Bij- en nascholing

In het jaargesprek tussen afdelingsleiding en arts-deskundige wordt de behoefte en noodzaak voor bij- en nascholing vastgesteld. In het verslag van het jaargesprek wordt vastgelegd welke leeractiviteiten de arts-deskundige gaat ondernemen en op welke termijn.

Spoordeskundigheid

De arts-deskundige legt minimaal één keer per drie jaar een werk- en oriëntatie bezoek, waarbij hij of zij zich op de hoogte stelt van ontwikkelingen binnen het hoofdspoorwegverkeerssysteem. Dergelijk werk- oriëntatie bezoeken richten zich primair op de veiligheidsfuncties binnen het feitelijke vervoersproces, zoals machinist met beperkte en volledige bevoegdheid gedurende een hele dag en treindienstleiders met volledige bevoegdheid gedurende een halve dag. De arts-deskundige maakt verslag van bezoek. Bevindingen van een bezoek kunnen in ICC en ICT bijeenkomsten worden besproken.

Supervisie­regeling

De aangewezen arts-deskundige ondertekent de adviezen die na onderzoek worden opgesteld. Het onderzoek kan door een collega worden uitgevoerd. De arts-deskundige heeft zich ervan overtuigd dat het onderzoek volgens de stand van de wetenschap is uitgevoerd (zie ook bij consultproces in bijlage 1).

Bezwaar- en klachtenprocedure

De PMA hanteert de klachtenprocedure van het AMC.

Dossier en gegevens beheer

De bewaartermijn van het dossier van de patiënt aangaande het advies is 15 jaar. De uitslagbrief van het advies wordt tot 115 jaar na de geboorte van de patiënt digitaal bewaard.

Financiën

De kosten van het advies worden in rekening gebracht op één van de volgende manieren:

1. bij het erkende keuringsinstituut waar de keurende arts werkzaam is
2. bij het bedrijf waar de keurling werkzaam is.

Bijlage 1

Werkwijze bij totstandkoming advies

Inhoudelijke werkwijze

Aanvraag

De arts die keuringen verricht bij personen die vallen onder het Besluit Spoorwegpersoneel 2011, en die een advies wil inwinnen bij een arts-deskundige, kan hiertoe een schriftelijk verzoek indienen via een formulier op de (beveiligde) website van de Polikliniek Mens en Arbeid (PMA). Bij de intake wordt gecheckt of de verwijzer een arts is bij een erkend keuringsinstituut.

Om te komen tot een goed advies heeft de arts-deskundige de volgende gegevens nodig:

- Het medische gebied waarop het advies betrekking heeft.
- De naam van de keurende arts, en de naam van het erkende keuringsinstituut.
- De datum waarop het advies wordt gevraagd.
- De veiligheidsfunctie/naam van de keuring waarop het advies betrekking heeft.
- Relevante medische gegevens van de keurling, en diens geboortedatum en geslacht.
- De mate waarin de keurling niet aan de vastgestelde medische eisen voldoet.
- De reden van twijfel bij de keurende arts.
- De vraag aan de arts-deskundige.

Indien gegevens ontbreken, neemt de arts-deskundige contact op met de betreffende keurende arts om zo te komen tot een adviesaanvraag die alle benodigde gegevens omvat.

Consultproces

In eerste instantie is het aan de arts-deskundige zelf om te komen tot een advies. Zo nodig zoekt de arts-deskundige zelf informatie op om te komen tot een advies, conform de state-of-the art en de principes van Evidence Based Medicine. Hiertoe kan hij gebruik maken van de hulpmiddelen die hem vanuit de AMC/PMA ter beschikking staan. Zo nodig kan hij advies inwinnen bij medisch specialisten, in de meeste gevallen werkzaam bij het AMC of het VU Medisch Centrum (VUmc) of bij andere deskundigen, al dan niet werkzaam bij de PMA.

Indien noodzakelijk, en in overleg met de keurende arts, onderzoekt de arts-deskundige de patiënt zelf. Ook kan hij onderzoek verrichten, daarbij gebruik makend van de faciliteiten van de PMA, het AMC of een ander ziekenhuis, of laboratorium, waarmee de PMA afspraken heeft gemaakt.

Kalibratie (meet)apparatuur

Onderzoeken die op de diverse afdelingen worden uitgevoerd voldoen aan de kwaliteitscriteria die door deze afdelingen zijn vastgesteld..

Opstellen en bespreken van het advies

Na onderzoek en eventuele consultatie, stelt de arts-deskundige een advies op.

Daarin worden in elk geval vermeld:

- Het advies ten aanzien van de medische geschiktheid voor de functie.
- De medische onderbouwing van het advies.
- De wijze waarop het advies tot stand is gekomen.

Dit advies wordt schriftelijk vastgelegd. Het advies wordt via de e-mail, dan wel schriftelijk verzonden naar de keurend arts.

Administratieve werkwijze

Aanvraag

De aanvraag komt binnen bij de PMA via het formulier op de website van de PMA (www.mensenarbeid.nl). Conform de werkwijze van het AMC (EPIC) neemt het secretariaat het formulier in behandeling: het secretariaat maakt een kopie voor het dossier, en verder legt het secretariaat de gegevens vast die nodig zijn voor facturering en administratieve verantwoording. Het secretariaat stuurt het formulier door naar de betreffende arts-deskundige. Dit alles vindt plaats 24 tot 48 uur na ontvangst, uitgaande van werkdagen.

Consultproces en het uiteindelijke advies

De arts-deskundige legt het consultproces vast en meldt de start aan het secretariaat in verband met de vastgestelde maximale doorlooptijd. Op het moment dat de getekende offerte binnen is, start de doorlooptijd. Een aandachtspunt hierbij is dat pas gestart kan worden als alle documenten, in het bijzonder medische informatie, beschikbaar is. Als de informatie beschikbaar is volgt de uitnodiging voor nader onderzoek. De inhoud van het nader onderzoek verschilt per vraagstelling en per orgaansysteem. Doorgaans worden de adviezen binnen 4-10 weken afgerond. Indien een behandeling of revalidatie wordt ingezet kan afronding van advies langer duren.

Maximale doorlooptijden zijn:

4 weken voor Oogheelkunde en Endocrinologie

4-6 weken voor Cardiologie en Neurologie:

4-10 weken voor Audiologie:

Bij de langer durende trajecten communiceert de PMA de verwachte lengte van het traject met zowel de betrokken cliënt als de verwijzend keurend bedrijfsarts.

Op aangeven van de arts-deskundige, regelt het secretariaat aanvullende afspraken (medisch specialist, zelf nader onderzoek doen).

Het uiteindelijke advies wordt door het secretariaat van de PMA verzonden naar de keurend arts. Een kopie wordt opgeslagen in het archief van de PMA.

Afhandeling

De dossiers van de patiënten met de adviesaanvraag worden 15 jaar bewaard. De uitslagbrief van de adviesaanvraag wordt tot 115 jaar na de geboorte van de patiënt digitaal bewaard.

Er worden overzichten, niet tot een persoon herleidbaar, gemaakt van het aantal adviesaanvragen, en van andere relevante aspecten.

Zo nodig worden facturen verzonden ofwel naar de erkende keuringsinstantie waar de keurende arts werkzaam is, ofwel naar het bedrijf waar de keurling werkzaam is.

Bijlage 2

Competenties arts-deskundige

Aanstelling en/of de intrekking van een aanstelling arts-deskundige

Competenties

De competenties van een arts-deskundige zijn:

- Bedrijfsarts, als zodanig ingeschreven in het BIG register.
- Aantoonbare specifieke medische deskundigheid, ten aanzien van minstens één medisch specialisme, of orgaansysteem, welke relevant is voor de beoordeling van de medische geschiktheid.
- Heeft in de voorafgaande drie jaar werk- oriëntatie bezoeken afgelegd binnen het hoofdspoorwegverkeerssysteem met betrekking tot de veiligheids-functies machinist beperkte en volledige bevoegdheid (één dag per drie jaar) en bij treindienstleider volledige bevoegdheid (halve dag) en kan dit door middel van verslaglegging aantonen. Het secretariaat PMA bewaakt de afspraken en verslaglegging van de werk- oriëntatie bezoeken.
- Bij het geheel of gedeeltelijk ontbreken van één of meerdere van de hierboven genoemde competenties kan de Minister aanvullende scholing of supervisie eisen stellen.

Procedure bij aanstelling van een arts-deskundige

De artsen die als arts-deskundige optreden worden aangewezen door de Minister IenM. Het toezicht op een adequate invulling van de wettelijke eisen ten aanzien van keuringen ligt bij de Inspectie Leefomgeving en Transport/Rail en Wegvervoer. Om de continuïteit en de kwaliteit te waarborgen van de adviesfunctie, zijn de arts-deskundigen aangesteld bij het AMC/ PMA.

In geval van uitbreiding of vervanging van de arts-deskundigen bij de PMA is de aanstellingsprocedure als volgt:

- PMA start een wervingsprocedure om een arts aan te trekken die voldoet aan de beschreven competenties.
- De PMA meldt schriftelijk aan de Directeur van Inspectie Leefomgeving en Transport/Rail en Wegvervoer, dat zij voornemens is een nieuwe arts-deskundige aan te stellen; PMA geeft hierbij aan om welke arts het gaat en op welke manier deze arts voldoet aan de gestelde competenties.
- Wanneer de PMA 2 maanden na dagtekening van de schriftelijke melding geen reactie van de Directeur van Inspectie Leefomgeving en Transport/Rail en Wegvervoer heeft ontvangen, wordt de nieuwe arts beschouwd als een door de Minister van Infrastructuur en Milieu aangewezen arts, zoals bedoeld in artikel 1 van de Regeling Spoorwegpersoneel 2011.
- Wanneer de Inspectie Leefomgeving en Transport/Rail en Wegvervoer niet akkoord gaat met het voornemen tot aanstelling van een arts-deskundige, pleegt de Inspectie overleg met de directie van de PMA.

Procedure bij intrekking van een aanstelling van een arts-deskundige

- Een arts aangesteld bij de PMA kan op eigen verzoek zijn aanstelling zoals bedoeld in artikel 1 van de Regeling Spoorwegpersoneel 2011 laten intrekken.
- Wanneer Inspectie Leefomgeving en Transport/Rail en Wegvervoer twijfelt over het functioneren van een arts-deskundige, pleegt zij overleg met de directie van de PMA.
- De PMA kan de aanstelling van een arts zoals bedoeld in artikel 1 van de Regeling Spoorwegpersoneel 2011 intrekken, wanneer de PMA van mening is, dat een arts-deskundige niet meer aan de gestelde competenties voldoet; de PMA stelt de Directeur van Inspectie Leefomgeving en Transport/Rail en Wegvervoer schriftelijk op de hoogte van de intrekking van een aanstelling.

Bijlage 2a

Lijst van arts-deskundigen PMA 2017:

Drs. J.G. Bakker (audiologie)

Dr. B. Sorgdrager (audiologie en oogheelkunde)

Dr. T. Brand (neurologie en endocrinologie, incl. diabetes mellitus)

Drs. J.M.A. Siebers (cardiologie)

Nog te worden aangewezen door de Directeur van Inspectie Leefomgeving en Transport/Rail en Wegvervoer:

Drs. D. Fanggidaej (cardiologie)

Drs. A. Hamming (neurologie en endocrinologie, incl. diabetes mellitus)

Drs. R. Hoogland (oogheelkunde)